

معرفی استانهای عراق کشیده

استان دیالی DIYALA

5

از گذشته های دور، دیالی دروازه ای مهم و حیاتی بغداد به حساب می آید.

- آب و هوا:

استان دیالی دارای تابستان های گرم و زمستان های سرد می باشد و اختلاف دما در شب و روز و تابستان و زمستان بسیار محسوس است.

- منابع طبیعی:

۱- انرژی: میدادین نفت و گاز متعددی در دیالی وجود دارد میدان گازی المنصوريه از بزرگترین و با کیفیت ترین میدان های گازی عراق به حساب می آید. سایر میدان های نفتی این استان عبارتند از: کمیره، جلابت، الخشم الاحمر و نادومان.

در شهرستان خانقین تعدادی از قدیمی ترین میدان های گازی و نفتی عراق قرار دارد که مهمترین آنها میدادین منطقه "نفت خانه" است که نفت آن توسط لوله با عبور از سلسله جبال حمرین و با گذر از شهرستان بلدروز در نهایت به پالایشگاه نفت الدوره منتقل می گردد.

۲- آب: در استان دیالی آب های سطحی و بویژه دو دریاچه حمرین و العظیم وجود دارد و همچنین تعدادی رودخانه از قبیل دجله، دیالی و العظیم نیز در آن جاری است.

ایهاب سلطانی
کارشناس روابط بین الملل
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه

استان دیالی در یک نگاه:

- مرکز استان: بعقوبه

- شهرهای بزرگ: خالص، المقدادیه، خانقین، بلدوز و مندلی

- مساحت: ۱۹۳۹۲ کیلومترمربع (حدود ۴٪ مساحت کشور عراق)

- جمعیت: ۱۵۶۱۰۰۰ نفر (حدود ۵٪ جمعیت کشور عراق)

- نیروی کار: ۷۷۲ هزار نفر

- مرز بین المللی: ایران (استان کرمانشاه)

- صنایع اصلی: کشاورزی (مرکبات، انواع خرما، غلات) پرورش ماهی و دامپروری

استان دیالی

استان دیالی از استان های مرکزی عراق محسوب می شود که در شرق آن کشور و حاشیه شرقی رودخانه دجله واقع شده است.

استان دیالی از شمال با استان سلیمانیه، از شمال و غرب با استان صلاح الدین از جنوب با استان واسطه، از جنوب غرب با استان بغداد و از شرق با استان کرمانشاه ایران مجاور است.

این استان از ۵ شهرستان و ۱۶ بخش تشکیل شده است. استان دیالی در ۵۷ کیلومتری بغداد پایتحت عراق قرار دارد که این موضوع، مزیت ها و مشکلات خاص خود را بوجود آورده است.

و نهروان وجود دارند که فضای مناسبی را برای توریسم دینی مهیا می سازند.

۳ - معادن: معادن مختلفی از قبیل معدن سولفات پتاسیم منطقه دیالی در استان دیالی وجود دارد.

- آموزش و پرورش:

تعدادی دانشگاه دولتی و خصوصی در استان های دیالی وجود دارد که دانشکده ها و مراکز پژوهشی علمی را شامل می گردد. دانشکده های پزشکی، دامپزشکی، مهندسی، علوم، اقتصاد، حقوق، کشاورزی، تربیت بدنی و مراکز آموزشی و مدارس فنی حرفه ای بخشی از تشکیلات دانشگاه دولتی دیالی را تشکیل می دهند که حدود ۱۲ هزار دانشجو را آموزش می دهد.

حدود ۴۳٪ کل دانشجویان این دانشگاه را دختران تشکیل می دهند. تعداد ۱۰۷۲ واحد تحت پوشش آموزش و پرورش استان دیالی فعالیت می نمایند.

- راه و شبکه حمل و نقل:

استان دیالی حلقه ارتباطی جاده های اصلی است که شمال عراق را به جنوب و شهرهای شمالی را به بغداد متصل می نماید. همچنین کوتاه ترین جاده بین المللی به طول ۹۶۰ کیلومتر که تهران را به بغداد متصل می نماید، از این استان عبور می کند.

در استان دیالی علاوه بر فرودگاه "این فرانس" در شمال بعقوبه، ۳ فرودگاه دیگر نیز جهت پروازهای محلی در المنصورية، العظیم و بنی اسد وجود دارد.

استان دیالی کریدور تجارت کشورهای آسیای میانه با سایر استان های عراق به حساب می آید.

- بهداشت:

در استان دیالی ۹ بیمارستان دولتی و ۴ بیمارستان خصوصی و ۹۳ مرکز بهداشت و تعدادی کلینیک تخصصی فعالیت دارند.

علاوه بر شبکه خطوط تلفن ثابت، شبکه های مخابراتی مدرن از قبیل: آسیاسل، زین و کورک، تمامی شهرها و بخش های استان دیالی را پوشش می دهند.

- بانک:

۱۴ بانک دولتی و ۵ بانک خصوصی در استان دیالی فعالیت می کنند.

- ارتباطات:

- شرکت های بیمه:

تنهای یک شرکت بیمه در این استان فعالیت دارد.

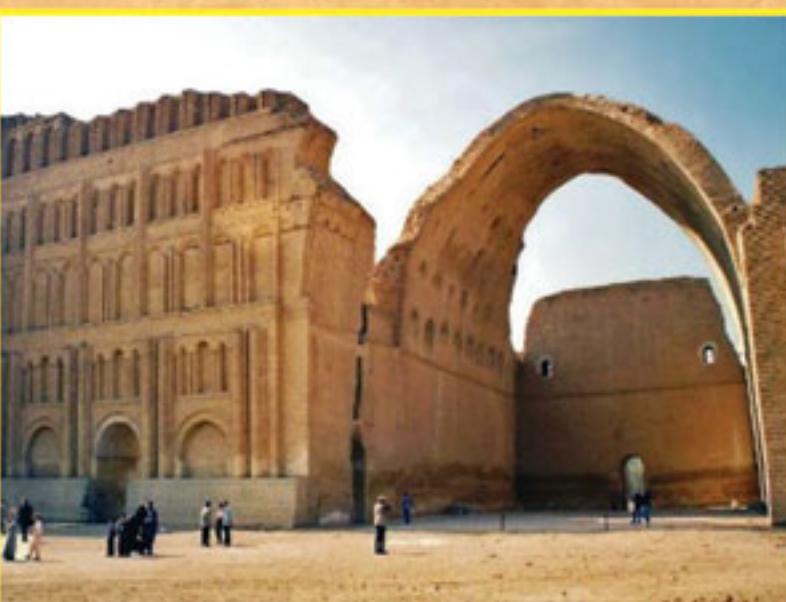
آشنایی با شهرهای مهم استان دیالی

- گردشگری:

مناطق زیارتی، گردشگری و تفریحی متعددی در استان دیالی وجود دارد که مهمترین آنها: دریاچه حمرین، منطقه الصدور، سد قزانیه و سد العظیم می باشند. استان دیالی مسیر اصلی عبور زائرین کشورهای ایران، افغانستان و پاکستان است.

زیارتگاه های متعدد مذهبی و تاریخی در مقدادیه، بلدروز، تل اسمر، آشنونا

۱- شهرستان بعقوبه:

شهرستان بعقوبه کوچک ترین شهرستان از لحاظ مساحت و در عین حال متراکم ترین آنها به شمار می رود که به تنها ۴۰٪ جمعیت این استان (حدود ۵۵۰ هزار نفر) را تشکیل می دهد.

از مهم ترین بخش های بعقوبه می توان یه: بخش بنی سعد، که به تولید انواع سبزیجات، میوه و همچنین پرورش دام مشهور است، بخش العباره، که در حاشیه رودخانه های ساریه (خریسان) و دیالی قرار گرفته است و به داشتن باغ های خرما و مرکبات معروف است، بخش الأدب، شهر شعر و ادبیات و باغ های گوناگون، بخش کنعان، که در حومه آن کارخانه ها و انواع واحدهای تولیدی و صنعتی، مزرعه ها و همچنین واحدهای پرورش دام و طیور قرار گرفته است، بخش تحریر، که به دلیل تراکم بسیار زیاد جمعیت در آن به "جمهوری چین" نیز معروف است و همچنین بخش های مفرق، کوی معلم ها، کاطون، بعقوبه جدید، سرای، تکیه و منجره اشاره کرد.

۲- شهرستان خانقین:

دومین شهرستان از نظر مساحت (پس از شهرستان بلد روز) به شمار می رود که حدود ۱۱۰ هزار نفر در آن ساکن هستند. از مهمترین بخش های آن می توان به جلولاق، قره تپه و سعدیه اشاره کرد. این شهرستان به داشتن باغ های خرما، کشت محصولات زراعی استراتژیک مانند گندم و جو، همچنین سبزیجات و بتازگی کشت پسته نیز مشهور است.

۳- شهرستان مقدادیه:

این شهر بنام شهربان نیز معروف است که گفته می شود از نام دختر "کسری" پادشاه ایران (شهربانو) گرفته شده است که در آن دوران در این شهر اقامت داشت. مقدادیه از نظر مساحت سومین و با ۳۵۰ هزار نفر جمعیت، دومین شهر استان دیالی به شمار می رود.

این شهر به داشتن باغ های انار، مرکبات و خرما مشهور است. رود "ساخه" از میان آن عبور می کند. مهمترین بخش های آن نیز "وجیهیه" و "ابی صیدا" می باشد.

۴- شهرستان خالص:

جمعیت آن ۱۸۵ هزار نفر می باشد. در قدیم "تلتاوه" نام داشت و به کشت انواع محصولات زراعی مخصوصاً در مناطق منصوریه و عظیم مشهور است. این شهر گذرگاه مهم و حلقه اتصالی استان دیالی به استان های صلاح الدین، کركوك، اربيل و موصل را تشکیل می دهد.

این منطقه به دلیل وجود زمین های وسیع و حاصلخیز، منطقه ای مناسب جهت انجام سرمایه گذاری در بسیاری از بروزه های صنعتی و کشاورزی و همچنین ایجاد نمایشگاه و منطقه آزاد تجاری به شمار می رود.

۵- شهرستان بلدروز:

بزرگترین شهرستان از نظر مساحت به شمار می رود که در حدود ۱۰۰ هزار نفر در آن سکونت دارند. بلد روز به کشت برنج، محصولات جالیزی و سبزیجات و همچنین پرورش دام مشهور است.

برخی واحدهای صنعتی مانند کارخانه های تولید آجر در آن شهر به فعالیت مشغول هستند. مندلی یکی از منطقه مهم این شهر را تشکیل می دهد.

تولد یک پدر در تولیدی لباس زنانه

رسمی وجود نداشت تا اطلاعات اقتصادی را بر مبنای قاعده‌ای علمی و پژوهشی گزارش دهد یا اینکه آمار اقتصادی و مالی را به طور منظم و موثق منتشر کند گو اینکه در قرن بیست و یکم هم در بعضی کشورها چنین مرجعی وجود ندارد؛ اما پس بر آن شد تا آمار و ارقام مورد نیاز چنین منبع بزرگی را جمع آوری کند.

ویلیام پتی در مورد موضوعات متنوعی از جمله طب ساخت استحکامات نظامی، تقسیم کار و حتی دین مطلب نوشته و وقت صرف کرده است، اما بیشتر به خاطر شناساندن اقتصاد به عنوان یک علم آماری و مقداری معروف شده است و اندیشمندانی هم که دوست دارند روی این و آن اسم بگزیرند او را پدر علم آمار نامیده اند.

پتی برای اینکه ثابت کند لندن شهر تروتمندی بوده

است نشان داد که منازل و جمعیت این شهر از پاریس بیشتر است.

برای اینکه جنبه آماری کارش را توی چشم همان دیگران کند تعداد مردگانی که در این دو شهر در عرض یک سال به خاک سپرده شده بودند را محاسبه کرد و متوجه شد که در آن سال ۲۳۵۰ نفر لندنی بیشتر از پاریسی مرده اند.

از این رو ادعا کرد که جمعیت لندن از پاریس بیشتر است و در نتیجه انگلستان از فرانسه تروتمندتر است! نکته این تحقیق همین مساله بود که ثروت ملی به تعداد جمعیت یک کشور بستگی دارد. در آن زمان هیچ روش مستقیم دیگری برای محاسبه ثروت ملی وجود نداشت و از این بابت هم کسی به پتی خرده نگرفت.

مانند تمام مرکاتیلیست‌ها پتی نیز تولید مازاد تجاری را در نظر می‌گرفت، اما برخلاف آنها معتقد بود این مازاد تجاری به جای اینکه صرف جمع آوری ثروت شود باید در اقتصاد به گردش در باید و صرف اشتغال گردد. او بر نقش مالیه عمومی بیشتر تاکید می‌کرد و همچنین معتقد بود که سیاست مالیاتی بیشتر از سیاست تجارتی در رشد اقتصادی مملکت تأثیر دارد. با توجه به همه اینهایی که گفتیم اندیشمندانی که این جور چیزها را بهتر از من و شما می‌دانند پتی را مراکاتیلیست امپریالیست دانسته اند که گویا چیز بدی هم نبوده است.

پتی در رساله مالیات و عوارض خود به بسط نظریات مالیاتی پرداخته و به نقايسن سیستم مالیات انگلستان اشاره کرده است.

او معتقد بود که عواید مالیاتی باید به گردش در باید تا مردم تائیر آن را احسان کند و خودشان مالیات‌هایشان را به موقع پرداخت کنند و دیگر نیازی به شخصیت‌هایی مانند داروغه ناینگاه نباشد.

بر این اساس او یک سیستم مالیاتی را ارائه کرد که مطابق توافق و علاقه جمعی پرداخت می‌شد و نظریاتی هم درباره چگونگی مصرف مالیات‌ها بیان کرد.

کتاب‌های اقتصاد سیاسی و رساله مالیات او در بر دارنده مسائلی بنیادین در علم اقتصاد است و هنوز هم بعضی اندیشمندان آنها را موثر و موثق می‌دانند. نهایتاً خود سر ویلیام پتی هم به سال ۱۶۸۷ در نهایت عزت و احترام به آمار مرگ و میر لندن اضافه شد.

William Petty
Author of *Political Arithmetick*

ویلیام پتی در سال ۱۶۲۳ در یک تولیدی لباس واقع در یک بازار خلوت و کم رونق در رامسی ها مشایر در جنوب انگلستان به دنیا آمد. پدر و مادر پتی آدم‌های خاصی محسوب نمی‌شدند از این رو دانستن نام آنها هم چندان اهمیت ندارد. در مدرسه‌ای که تحصیل می‌کرد روش ابتدایی و غیر علمی به خاطر سپردن و حفظ کردن به کار گرفته می‌شد که یک روش متداول برای تحصیل بچه‌های طبقه پایین انگلستان آن زمان بود. لذا اندیشمندان اقتصادی معتقدند که پتی نایخواهی ای بوده که تحت کمترین امکانات، آموزش خود را آغاز کرده است. که به اعتقاد من اندیشمندان اقتصادی در این خصوص بیخودی دارند قضیه را بزرگ می‌کنند؛ چرا که هنوز هم در برخی کشورها چنان روشی به طور فراگیر برای تحصیل تمام طبقات جامعه در تمام مقاطع تحصیلی، متداول است.

او در سیزده سالگی مدرسه را ترک کرد و روی عرشه یک کشتی مشغول به کار شد که همان سال اول پایش شکست و مجبور شد مجدداً به تحصیل پیروزیز و ناگزیر شد تا درجه استادی آناتومی از دانشگاه آکسفورد و استادی موسیقی از دانشگاه گرامام درس خواندن را ادامه دهد. پتی در سال ۱۶۵۱ به مقام پژوهش ارشد در ارتش کرامول منصوب شد و در ایرلند مسؤول نظارت بر مساحت کردن زمین هایی شد که دولت به سربازان و ماموران مالیه می‌داد و البته به ناگهان در این میان خود پتی هم به یک زمیندار عمدۀ تبدیل شد! و بیشتر ایام باقی مانده عمر خود را هم صرف رفع و رجوع دعایوی و شکایات مربوط به اراضی خویش کرد.

ویلیام پتی از اولین کسانی بود که در رابطه با علم اقتصاد به صورت اصولی و قاعده مند فکر کرد و نوشت و از اولین اشخاصی است که اصول اقتصادی را بر مبنای تجربه به کار بست. روش او بر اساس رهیافت تجربی فرانسیس بیکن استوار بود. رهیافت بیکن هم بر اساس فلسفه ارسسطو استوار بود و فسلوفه ارسسطو هم بر هیچ اساسی استوار نبود.

پتی در مقدمه کتاب «اقتصاد سیاسی» در این باره می‌گوید: «روشی که من در پیش گرفته ام بیان افکارام در قالب عدد، وزن یا مقدار با استفاده از براهین تجربی است که ریشه در طبیعت دارند و مسیرهای وابسته به اذهان، امیال و شهوات تغییرناپذیر انسان‌های خاص را به دیگران واگذاشته ام» بله، اندیشمندان وقتی که پای اندیشه در میان باشد با هیچ کس شوکی ندارند. مخصوصاً ویلیام پتی که گویا اعصاب درست و حسابی هم نداشته است. به هر حال من شخصاً اگر به جای آن «دیگران» بودم حتماً اعتراض می‌کرم.

او در کتاب اقتصاد سیاسی ادعا کرده بود که برخلاف باورهای سنتی، انگلستان در رکود اقتصادی به سر نمی‌برد و از هر جای دیگر دنیا تروتمندتر است و سعی کرد تا این ادعای خودش را با دلایل علمی و تجربی ثابت کند. البته پتی در این خصوص بیش از حد بر خود سخت گرفته بود؛ چرا که در حال حاضر در بعضی کشورها ادعاهای مشابه زیادی می‌شود که بعد از آن کسی هم نیازی نمی‌بیند که آن را اثبات کند. باری، در قرن هفدهم در انگلستان مرجع

قوانين تجارت الالكتروني

قسمت چهارم

به موجب قوانین و مقرراتی است که توسط مراجع قانونی ذیربطر تصویب شده و یا خواهد شد.

فصل دوم- در قواعد تبلیغ- (Marketing)

ماده ۵۰- تأمین کنندگان در تبلیغ کالا و خدمات خود نباید مرتکب فعل یا ترک فعلی شوند که سبب مشتبه شدن و یا فریب مخاطب از حیث کیمیت و کیفیت شود.

ماده ۵۱- تأمین کنندگانی که برای فروش کالا و خدمات خود تبلیغ میکنند نباید سلامتی افراد را به خطر اندازند.

ماده ۵۲- تأمین کنندگان باید به نحوی تبلیغ کند که مصرف کننده به طور دقیق، صحیح و روشن اطلاعات مربوط به کالا و خدمات را درک کند.

ماده ۵۳- در تبلیغات و بازاریابی باید هویت شخص یا بنگاهی که تبلیغات به نفع اوست روشن و صریح باشد.

ماده ۵۴- تأمین کنندگان نباید از خصوصیات ویژه معاملات به روش الکترونیکی جهت مخفی نمودن حقایق مربوط به هویت یا محل کسب خود سوء استفاده کنند.

ماده ۵۵- تأمین کنندگان باید تمہیداتی را برای مصرف کنندگان در نظر بگیرند تا آنان راجع به دریافت تبلیغات به نشانی پستی و یا پست الکترونیکی خود تصمیم بگیرند.

ماده ۵۶- تأمین کنندگان در تبلیغات باید مطابق با رویه حرفه‌ای عمل نمایند. ضوابط آن به موجب آینین نامه‌ای است که در ماده (۷۹) این قانون خواهد آمد.

ماده ۵۷- تبلیغ و بازاریابی برای کودکان و نوجوانان زیر سن قانونی به موجب آینین نامه‌ای است که در ماده (۷۹) این قانون خواهد آمد.

فصل سوم- حمایت از «داده‌پیام»‌های شخصی (Data Protection)

ماده ۵۸- ذخیره، پردازش و یا توزیع «داده‌پیام»‌های شخصی مبین ریشه‌های قومی یا نژادی، دیدگاه‌های عقیدتی، مذهبی، خصوصیات اخلاقی و «داده‌پیام»‌های راجع به وضعیت جسمانی، روانی و یا جنسی اشخاص بدون رضایت صریح آنها به هر عنوان غیر قانونی است.

ماده ۵۹- در صورت رضایت شخص موضوع «داده‌پیام» نیز به شرط آن که محتوای داده‌پیام وفق قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی باشد ذخیره، پردازش و توزیع «داده‌پیام»‌های شخصی در بستر مبادلات الکترونیکی باید بالحااظه شرایط زیر صورت پذیرد:

الف- اهداف آن مشخص بوده و به طور واضح شرح داده شده باشند.

ب- «داده‌پیام» باید تنها به اندازه ضرورت و متناسب با اهدافی که در هنگام جمع‌آوری برای شخص موضوع «داده‌پیام» شرح داده شده جمع‌آوری گردد و تنها برای اهداف تعیین شده مورد استفاده قرار گیرد.

ج- «داده‌پیام» باید صلحیح و روزآمد باشد.

د- شخص موضوع «داده‌پیام» باید به پرونده‌های رایانه‌ای حاوی «داده پیام»‌های شخصی مربوط به خود دسترسی داشته و بتواند «داده‌پیام»‌های ناقص و یا نادرست را محو یا اصلاح کند.

ه- شخص موضوع «داده‌پیام» باید به پرونده‌های رایانه‌ای «داده پیام»‌های شخصی مربوطه در خواست محو کامل پرونده رایانه‌ای «داده‌پیام»‌های شخصی مربوط به خود را بنماید.

ماده ۶۰- ذخیره، پردازش و یا توزیع «داده‌پیام»‌های مربوطه به سوابق پزشکی و بهداشتی تابع آینین نامه‌ای است که در ماده (۷۹) این قانون خواهد آمد.

ماده ۳۷- در هر معامله از راه دور مصرف کننده باید حداقل هفت روز کاری، وقت برای انصراف (حق انصراف) از قبول خود بدون تحمل جریمه و یا ارائه دلیل داشته باشد. تنها هزینه تحمیلی بر مصرف کننده هزینه باز پس فرستادن کالا خواهد بود.

ماده ۳۸- شروع اعمال حق انصراف به ترتیب زیر خواهد بود
الف- در صورت فروش کالا، از تاریخ تسليم کالا به مصرف کننده و در صورت فروش خدمات، از روز انعقاد

ب- در هر حال آغاز اعمال حق انصراف مصرف کننده پس از ارائه اطلاعاتی خواهد بود که تأمین کننده طبق مواد (۳۳) و (۳۴) این قانون موظف به ارائه آن است.

ج- به محض استفاده مصرف کننده از حق انصراف، تأمین کننده مکلف است بدون مطالبه هیچ گونه وجهی عین مبلغ دریافتی را در اسرع وقت به مصرف کننده مسترد نماید.

د- حق انصراف مصرف کننده در مواردی که شرایط خاصی بر نوع کالا و خدمات حاکم است اجرا نخواهد شد. موارد آن به موجب آینین نامه‌ای است که در ماده (۷۹) این قانون خواهد آمد.

ماده ۳۹- در صورتی که تأمین کننده در حین معامله به دلیل عدم موجودی کالا و یا عدم امکان اجرای خدمات، نتواند تعهدات خود را انجام دهد، باید مبلغ دریافتی را فوراً به مخاطب برگرداند، مگر در بیع کلی و تعهداتی که برای همیشه وفای به تعهد غیر ممکن نباشد و مخاطب آماده صبر کردن تامکان تحويل کالا و یا ایقای تعهد باشد در صورتی که معلوم شود تأمین کننده از ابتدا عدم امکان ایفای تعهد خود را می‌دانسته، علاوه بر لزوم استرداد مبلغ دریافتی، به حداقل مجازات مقرر در این قانون نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۴۰- تأمین کننده می‌تواند کالا یا خدمات مشابه آنچه را که به مصرف کننده وعده کرده تحويل یا ارائه نماید مشروط برآن که قبل از معامله یا در حین انجام معامله آن را اعلام کرده باشد

ماده ۴۱- در صورتی که تأمین کننده، کالا یا خدمات دیگری غیر از موضوع معامله یا تعهد را برای مخاطب ارسال نماید، کالا و یا خدمات ارجاع داده میشود و هزینه ارجاع به عهده تأمین کننده است، کالا یا خدمات ارسالی مذکور چنانچه به عنوان یک معامله یا تعهد دیگر از سوی تأمین کننده مورد ایجاد قرار گیرد مخاطب می‌تواند آن را قبول کند.

ماده ۴۲- حمایت‌های این فصل در موارد زیر اجرا نخواهد شد:
الف- خدمات مالی که فهرست آن به موجب آینین نامه‌ای است که در ماده (۷۹) این قانون خواهد آمد

ب- معاملات راجع به فروش اموال غیر منقول و یا حقوق مالکیت ناشی از اموال غیر منقول به جز اجاره

ج- خرید از ماشین‌های فروش مستقیم کالا و خدمات
د- معاملاتی که با استفاده از تلفن عمومی (همگانی) انجام می‌شود

ه- معاملات راجع به هراجی‌ها

ماده ۴۳- تأمین کننده نباید سکوت مصرف کننده را حمل بر رضایت وی کند

ماده ۴۴- در موارد اختلاف یا تردید مراجع قضائی رسیدگی خواهد کرد

ماده ۴۵- اجرای حقوق مصرف کننده به موجب این قانون نباید بر اساس سایر قوانین که حمایت ضعیفتری اعمال می‌کنند متوقف شود

ماده ۴۶- استفاده از شروط قراردادی خلاف مقررات این فصل و همچنین اعمال شروط غیر منصفانه به ضرر مصرف کننده، مؤثر نیست.

ماده ۴۷- در معاملات از راه دور آن بخش از موضوع معامله که به روشنی غیر از وسائل ارتباط از راه دور انجام می‌شود مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

ماده ۴۸- سازمان‌های قانونی و مدنی حمایت از حقوق مصرف کننده می‌توانند به عنوان شاکی اقامه دعوى نمایند. ترتیب آن به موجب آینین نامه‌های خواهد بود که به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران می‌باشد.

ماده ۴۹- حقوق مصرف کننده در زمان استفاده از وسائل پرداخت الالكترونيکی

فراز و فرودهای اقتصاد بین الملل در سال ۹۱

* حمید خوش آیند
کارشناس مسائل بین الملل

بزرگترین بازنشسته سال جاری بوده است از ضرر ۱۲ هزار و ۳۰۰ میلیارد دلاری تحمیل شده بر اقتصاد جهان، لرپا ۱۰ هزار میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار آن را یک تن به دوش کشیده است. با تعییرات نرخ ارزی، خانوارهای اروپایی با ضرر یک هزار میلیارد دلاری روپرور بوده‌اند. با تقویت دلار، می‌توان آسیا و اقیانوسیه را با ضرر هزار و ۳۰۰ میلیارد دلاری دومنین بخش متضرر جهان نامید. بحران بدنه گرچه در سال ۱۳۹۱ آغاز نشده بود، اما در این سال بود که آشکار شد. برنامه‌های کمک مالی در ازای اقدامات ریاضتی در اتحادیه اروپا ناکارآمد هستند. کاهش بودجه در یونان به تنزل تولید ناخالص داخلی و در نتیجه به رشد کسری بودجه انجامیده است. محرك مشابهی هم در اسپانیا به کار رفته است. اما رهبران اروپا با وجود نامیدی‌ها همچنان امیدوارند که چیزی به جز تعییر سیاست، موج رافرو خواهد نشاند و چرخه معیوب ریاضت و رکود را پایان خواهد داد. اخیراً ژلن کلود یانکر، نخستوزیر لوکزامبورگ و رئیس سابق گروه یورو، به صورتی صریح نسبت به موقع جنگ در اروپا هشدار داده است. این هشدار در حالی صورت می‌گیرد که در سال اخیر افرادی مانند جرج سوروس و دیگر سرمایه داران غربی نسبت به حل بحران یورو ابراز نامیدی کردند.

ناتوانی کشورهای اروپایی از پرداخت بدهی‌های معوقه

در اروپا ناتوانی چند کشور از جمله یونان، اسپانیا و ایتالیا در پرداخت بدهی‌های معوقه خود، کشورهایی با بانک‌های قدرتمند به خصوص آلمان و فرانسه را با مشکلات عدیدهای روپرور کرده است. در طول سال ۱۳۹۱ وزیران اقتصادی اروپا با پرداخت بسته دوم کمک‌های مالی به یونان برای خروج از بحران موافقت کردند. در ماه اردیبهشت وقتی که یکی از بانک‌های مهم اسپانیا تقاضای کمک‌های مالی کرد و میزان کسری سرمایه خود را اعلام کرد نگرانی‌ها از سلامت اقتصاد این کشور بالا گرفت. اما طبق اعلام نهادهای بولی بین‌المللی میزان رشد اقتصاد جهانی در سال ۹۱ از رقم رشد سال‌های ۹۰ و ۸۹ که به ترتیب ۳.۸ و ۵.۱ درصد بودند، پایین‌تر آمده و به ۳.۳ درصد رسیده است. با این اوصاف، باید تأکید داشت که بحران اقتصادی اروپا از ابعاد گوناگون بحرانی بسیار مهم و اترکذار می‌باشد در واقع، سیاست بولی متمرکز اتحادیه در کنار سیاست مالی مستقل کشورها، باعث به وجود آمدن بحران، عدم تجانس در تصمیم‌گیری و چالش مدیریتی شده است. کما اینکه کاستی‌های تصمیم‌گیری سران اتحادیه پس از ۱۰ سال خود را نشان داده است. پیش‌بینی می‌شود که در صورت ادامه بحران، حوزه دلار بتواند از حوزه یورو پهنه‌برداری کند. ستاریوی دیگر این است که، گروهی از کشورها از حوزه یورو جدا شوند، که در این صورت این کشورها بسیار شکننده خواهند شد. پیش‌بینی سوم آن است که، بحران یورو توسط خود اروپا حل شود که تحقق این امر با توجه به عمق و ابعاد بحران در حوزه پولی یورو بعید به نظر می‌رسد.

تشدید بحران اقتصادی در آمریکا

طی یک‌سال اخیر بحران اقتصادی در آمریکا نیز شدت گرفته و همراه با افزایش بوده است، چنانچه نشریه «هیل» چاپ کنگره آمریکا صراحتاً از احتمال

سال ۱۳۹۱ نیز همانند سال‌های قبل یکی از سال‌های پر فراز و نشیب برای اقتصاد بین الملل بخصوص برای اقتصادهای مطرح اروپا و همچنین ایالات متحده آمریکا بود. در گیری‌های بودجه‌ای در آمریکا، اتخاذ سیاست‌های انساطی آمریکا و تأثیر آن بر بازارهای جهانی، سخره مخفوف مالی آمریکا، بن پست سیاسی و اقتصادی در منطقه پولی یورو، کاهش رشد اقتصادی کشورهای اروپایی، بن پست های سیاسی و مالی در ایتالیا و کاهش ارزش نزدیک به ۱۷ درصدی بین (واحد پول ژاپن)، اینها همه در مدت یک سال اخیر رخ داد.

در این سال نظام جهانی در حوزه اقتصاد روزها و ماه‌های سختی را سپری کرد و پیش‌بینی می‌شود علیرغم امیدواری‌ها، روزهای سخت تری نیز در انتظار اقتصاد

جهان باشد. مهم‌ترین موضوع در سال ۱۳۹۱ ادامه بحران اقتصادی در جهان ناشی از بحران مسکن در آمریکا و همچنین تداوم بحران مالی و بدهی‌های در اتحادیه اروپا بود. بگونه‌ای که در این سال یونان و ایرلند تبدیل به قربانیان اصلی شده و ایتالیا و اسپانیا نیز در عدد دولتهای آسیب‌پذیر اقتصاد اروپا قرار گرفتند. این در حالیست که، در این میانه برخی زمزمه‌ها نشان از آن دارد که شاید بحران‌های اروپایی، قاره سیز را در معرض چنگ نیز قرار دهد. اگرچه رشد اقتصاد جهانی در سال ۱۳۹۱ به آهستگی ادامه پیدا کرد، اما بسیاری از پیش‌بینی‌های برای بهبود و رونق بیشتر اقتصاد جهانی محقق نشد و نهادهای اقتصادی و پژوهشی مانند صندوق بین‌المللی پول مجبور به تجدید نظر در پیش‌بینی‌های خود شدند. در این سال رقابت سه اقتصاد بزرگ یعنی ایالات متحده، چین و ژاپن ادامه پیدا کرد. ۱۷ کشور استفاده کننده از یورو دچار رکود شدند و رشد اقتصادهای در حال ظهور کند شد. بنابراین، در ادامه با توجه به اهمیت نقش و جایگاه منطقه اروپا و آمریکا در معادلات سیاسی-اقتصادی جهان، به مهمترین موضوعات اقتصادی این مناطق پرداخت می‌شود.

کاهش نرخ رشد اقتصادی جهان

در سالی که گذشت عدم قطعیت ناشی از انتخابات ایالات متحده آمریکا و بروز خشکسالی در این کشور، کند شدن سرعت رشد اقتصادی کشور چین، ادامه داشتن بحران اقتصادی اتحادیه اروپا و بحران مالی کشورهای یونان و اسپانیا باعث کاهش نرخ رشد اقتصاد جهانی شد. این نرخ برای بهار ۱۳۹۱ تا پاییز ۱۳۹۱ تنها یک درصد بوده است. همچنین، نرخ رشد اقتصادی جهان در سال ۱۳۹۱ بر حوزه پولی یورو نیز اثر گذاشته و رشد اقتصادی برخی از کشورهای اروپایی را به حداقل ممکن رسانیده است. برای نمونه رشد اقتصادی فرانسه یعنی دومنی اقتصاد مطرح اروپا، در این سال برابر با صفر بوده است. گفتنی است فرانسه تنها کشور اروپایی نیست که رشد صفر درصدی در رشد اقتصادی را تجربه کرده است. رقیب دیرینه فرانسه یعنی انگلستان نیز همین وضعیت را در سال ۱۳۹۱ داشته است همچنین، وضعیت اقتصادی منطقه یورو در سالی که گذشت دست کمی از فرانسه و انگلیس نداشته است تولید ناخالص داخلی این منطقه در سال گذشته تنها ۵ دهم درصد بود و طبق اعلام بانک ناتیکسیس، این کاهش در سه ماهه چهارم به شش دهم درصد (دو برابر بیشتر از فرانسه) نیز رسیده است. این وضعیت برای کشورهای اروپایی جنوبی به مرتبه بدتر بوده است و اغلب آنها جمله یونان با ۶.۴ درصد پرتفوال با ۳.۲ درصد ایتالیا با ۲.۲ درصد و اسپانیا ۱.۳٪ درصد با کاهش تولید ناخالص داخلی روپرور بوده‌اند در این راستا، کشورهای پر رونق اروپایی نیز از تبعات بحران در امان نمانده‌اند هلنند با کاهش ۰.۹ درصدی روپرور بوده است. بلژیک و فلاندرن نیز شاهد کاهش رشد اقتصادی بوده‌اند رشد اقتصادی آلمان، قدرت‌لول اروپا نیز در سال ۱۳۹۱ شاهد کاهش ۰.۷ درصدی بوده است.

تداوی بحران بدهی‌ها در حوزه پولی یورو

در اروپا شاهد ادامه بحران بدهی‌ها در طول سال ۹۱ بودیم. اگر بخواهیم با نگاهی مושکافانه تحولات در اروپا را بنگریم، باید بگوییم که این منطقه

روسیه از سال ۱۳۹۳ می‌خواست که به عضویت «گات» در بیاید. گات نهادی بود که بعدتر سازمان تجارت جهانی از دل آن پدید آمد. یک کشور به شرط موافقت همگی اعضای سازمان تجارت جهانی با عضویت آن کشور در آن سازمان، می‌تواند به آن بیروندد. اصلاح تعرفه‌های گمرکی و نظام مالی، از جمله شرایطی است که کشورها باید برای جلب نظر سازمان تجارت جهانی به آنها دست بزنند یکی از موانع پیوستن روسیه به سازمان تجارت جهانی، مخالفت گرجستان با این امر بود.

کاهش گرسنگی در آفریقا

در آبان ۱۳۹۱ (اکتبر ۲۰۱۲) گزارشی منتشر شد که مؤسسه بین‌المللی تحقیقات غذایی در آن عنوان کرد شاخص گرسنگی در آفریقا پایین آمده است. به این ترتیب، شمار کمتری از شهروندان کشورهای آفریقایی از سوء تغذیه رنج می‌برند. قحطی، بیماری‌های واگیردار و جنگ‌های داخلی، به همراه فقر گسترده مشکلات مزمنی هستند که جمعیت برخی از کشورهای آفریقایی، به ویژه در آفریقای مرکزی را تهدید می‌کنند اما مطابق گزارش سال ۲۰۱۲ مؤسسه بین‌المللی تحقیقات غذایی، رشد اقتصادی به کاهش کمیود غذا و سوء تغذیه در پسیاری از مناطق آفریقا کمک کرده است، به ترتیبی که آفریقا از کشورهای فقر جنوب آسیا، چون هند، کارنامه بهتری در مبارزه با گرسنگی داشته است.

بازار انرژی جهان در سال ۱۳۹۱

در سال ۱۳۹۱ روند افزایش قیمت در بازارهای جهانی با سرعت کمتری ادامه پیدا کرد و قیمت نفت تقریباً ثابت باقی ماند. در سال ۱۳۹۱ در مقایسه با سال گذشته بهای سبد اولیک افزایش چشمگیری نداشت، گرچه نوسانات فصلی بهای نفت در سال ۱۳۹۱ ادامه پیدا کردند و دامنه نوسانات بهای نفت از ۹۳.۹۸ دلار تا ۱۲۲.۹۷ بود. بیشترین کاهش بهای نفت بین بهار و تابستان سال گذشته روی داد. ۱۳ درصد و بیشترین افزایش آن در گذر از تایستان به پاییز روی داد، که افزایشی ده درصدی در بهای سبد اولیک بود. در هفته‌های پایانی سال ۱۳۹۱ موج سرما و توفان‌های زمستانی در آمریکای شمالی بهای نفت را بار دیگر افزایش داده است و نرخ سبد اولیک از ۱۱۲ دلار در هر بشکه بالاتر رفته است. با این حال، در مقایسه سالانه این نرخ از ۱۰۷.۴۶ دلار در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۹.۴۵ دلار در سال ۱۳۹۱ افزایش پیدا کرد، که افزایشی معادل یک و هشتاد و پنج صدم درصد می‌باشد. در حالیکه بهای نفت از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ تا ۳۸.۷۵ درصد افزایش و از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۸۹ تا ۲۶.۸۴ درصد افزایش پیدا کرده بود به طور کلی، سال ۱۳۹۱ سال افزایش دلنگرانی‌ها و مشغولیت‌ها در بازار انرژی بود سالی که افزایش عرضه و گسترش منابع جایگزین تسریع پیدا کرد، در حالیکه تقاضا در کشورهای توسعه یافته به کندی افزایش پیدا کرد. با این حال، پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۲ بیشترین افزایش تقاضا برای حامل‌های انرژی از سوی کشورهای در حال توسعه آسیایی، هند و چین صورت پذیرد. در این شرایط، ثبات در بازار انرژی بیش از گذشته به ثبات اقتصادی این کشورها و نرخ رشد اقتصادی آنها وابسته می‌شود. کشورهای عضو اولیک برای ظرفیت‌های جدیدی که ایجاد می‌کنند، در دهی توپکن بدبانی خریدار خواهند رفت که خود به وزن آسیا در بازار نفت خواهد افزود.

جمع‌بندی

به عنوان جمع‌بندی می‌توان پیش‌بینی نمود که عرصه‌های اقتصاد جهان بخصوص اقتصاد بین‌الملل در سال ۱۳۹۲ نیز از چشم انداز مثبتی برخوردار نخواهد بود. در این راستا، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه با انتشار گزارش پیش‌بینی نموده است که رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۳ از ۳.۴ درصد به ۲.۹ درصد کاهش خواهد یافت. با این وصفه ۷۰ درصد اقتصاددانان انتظار دارند رشد اقتصاد جهانی در اوایل سال ۱۳۹۲ نیز کاهش پیدا و از دو و سه دهم درصد به دو و یک دهم درصد بررس نظرسنجی‌های جدید نشان می‌دهند که اقتصاد جهان، روند کند رشد خود را در نیمه نخست سال آینده نیز ادامه خواهد داد و به رغم تلاش‌های بین‌المللی و داخلی کشورها، بهبود چشمگیری حاصل نخواهد شد.

ورشکستگی اقتصادی ایالات متحده در سال ۲۰۱۳ میلادی خبر داده است. این در حالی است که، جدال دو حزب دموکرات و جمهوریخواه بر سر مسائل اقتصادی و بودجه ای مسائل متعددی را پیش روی قدرتمندترین اقتصاد جهان، یعنی امریکا، قرار داده است. کما اینکه وضعیت برخی شهرهای امریکا نیز در برده فعلی اضطراری است. به عنوان مثال، فرماندار ایالت میشیگان امریکا بزرگترین شهر این ایالت (دیترویت) را در وضعیت اضطرار مالی اعلام کرده است. پیش‌بینی می‌شود که بحران اقتصادی امریکا در سال ۱۳۹۲ نیز ادامه داشته باشد. در سال ۱۳۹۱ و همزمان با نزدیک شدن به پایان سال ۲۰۱۲ میلادی شاهد درگیری‌های حزبی در پارلمان و سنای امریکا برای جلوگیری از به جریان افتادن طرح موسوم به «پرتگاه مالی» بودیم، در صورتی که این طرح به جریان می‌افتد با افزایش خودکار مالیات‌ها در امریکا و کاهش هزینه‌های دولتی، شاهد ضربه‌ای جبران ناپذیر بر اقتصاد امریکا و در بیان آن جهان می‌بودیم، گرچه از اجرای این طرح، با تافق جمهوریخواهان و دموکرات‌ها در واپسین فرجه‌ی زمانی، جلوگیری شد، اما تأثیر همان کشمکش‌ها و گمانهزنی‌ها را می‌شود هم‌اکنون در تصویر اقتصادی امریکا رؤیت کرد.

اقتصاد چین

در نیمه اول سال ۱۳۹۱ شاهد آن بودیم که اقتصاد در چین نشانه‌هایی از ضعف را بروز داد و انتظار می‌رفت رشد اقتصادی به حدود ۸ درصد بررسد که از روند قبلی آن فاصله داشت. در آبان ۱۳۹۱ (اکتبر ۲۰۱۲) اعلام شد که آهنگ رشد اقتصاد چین برای هفتمین فصل متوالی کند شده است. بخش عمده رشد چشمگیر اقتصاد چین در سال‌های اخیر، که حتی از ده درصد هم فراتر رفته بود ناشی از موفقیتش در صادرات بود اما گرفتاری حوزه یورو با بحران و بهبود آهسته اقتصاد امریکا، این نگرانی را به وجود آورده بود که رشد اقتصاد چین حتی به زیر هفت درصد بررسد. البته این کند شدن رشد اقتصاد چین آن قدرها برای چینی‌ها نگران کننده به نظر نمی‌رسد، چرا که هم‌زمان خبر می‌رسد که رشد تولید صنعتی این کشور پیش از آنچه که پیش‌بینی می‌شد، بوده است. همچنین، بازار خردفروشی داخلی چین رشد چشمگیر ۱۵ درصدی داشته است. تقویت تقاضای داخلی، سیاستی بوده که دولت چین برای جبران افت صادرات در پیش گرفته است.

کاهش حجم تولیدات صنعتی ژاپن

ژاپن در آذر ۱۳۹۱ (دسامبر ۲۰۱۲) اعلام کرد که حجم تولیدات صنعتی اش پایین آمده است. به این ترتیب، روشن شد که دولت جدید ژاپن، که قصد داشت برای جبران افت صادرات، تقاضای داخلی را بالا ببرد، با مشکلات زیادی برای تقویت اقتصاد ژاپن روپرتو است. صادرات ژاپن در ماه نومبر برای ششمين ماه متوالی پایین آمده بود. کارشناسان اقتصادی پیش‌بینی می‌کنند که بانک مرکزی ژاپن برای تحریک تقاضای داخلی و افزایش صادرات به پایین اوردن ارزش بن دست بزند. در ژاپن پس از آنکه «شینزو آبه» از حزب لیبرال دموکرات به نخست وزیری این کشور رسید، اظهارات متواتی او برای مقابله با انقباض اقتصادی و فشارهای او بر ارکان اقتصادی کشور برای اجرای سیاست‌های انساحی موجب افت ارزش بن تا حدود ۱۷ درصد در مقابل دلار شده است. البته این افت ارزش پیش از انتخاب و با اعلام برنامه‌های انتخاباتی شینزو آبه آغاز شد در حالی که تمام نظر

سنجری‌ها از انتخاب آبه به عنوان نخست وزیری ژاپن حکایت می‌کرد در نشست سیاست‌گذاری ماه ژانویه ۲۰۱۳ هدف تورمی ژاپن از نرخ تورم یک درصد به دو درصد افزایش یافته، که برای دستیابی به این میزان از تورم سیاست‌های مالی ویژه‌ای مورد نیاز است. البته مقامات رسمی چند کشور، ژاپن را به مداخله در تعیین نرخ ارزی برای بالا بردن صادرات خود متهم می‌کنند، که ژاپن این اتهام را رد کرده است.

عضویت روسیه در سازمان تجارت جهانی

در مرداد ۱۳۹۱ (اکتوبر ۲۰۱۲) روسیه به سازمان تجارت جهانی پیوست. پیش از آن، روسیه عملاً تنها اقتصاد بزرگ جهان بود، که عضو این سازمان نشده بود. عضویت در این سازمان، مبادله‌های بین‌المللی را میان اعضا تسهیل می‌کند.

گفتگو

هوشنگ عندیلیب، مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب
شکوفایی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد باعث سرازیر شدن
واحدهای صنعتی و تولیدی کرمانشاه به غرب استان خواهد بود

گفتگوی برایان استنودون و هوارد وین با جیمز توبین
توبین: کینزی‌های جدید کینزی نیستند

عفت ملکی، مدیر گروه تولیدی صنایع دستی آپادانا و کارآفرین زن نمونه:
هنر نزد ایرانیان است و بس.
این گفته اغراق آمیز نیست و ناشی از فرهنگ والای ایرانی است

محمد هادی مهدویان صاحب نظر حوزه پولی و بانکی:
ظرفیت رشد ایران محدود شده است

هوشنگ عنديليب، مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادي اسلام آباد غرب شکوفايي منطقه ویژه اقتصادي اسلام آباد باعث ایجاد قطب بزرگ اقتصادي در غرب کشور خواهد شد

جناب آقای هوشنگ عنديليب مله، دارای کارشناس ارشد حقوق می باشد. وی همکاری چند ساله ای با دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه های مختلف حقوقی، فرهنگی و کارآفرینی دارد. او همچنین مشاور حقوقی سازمان ها و نهادهای دولتی و خصوصی در سطح است است. هم اکنون به عنوان راه انداز و مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادي اسلام آباد غرب فعالیت دارد، متن ذیل در خصوص این منطقه با وی تنظیم شده است.

فعالیت هر منطقه پس از تایید استانداری مربوط به تصویب هیئت دولت خواهد رسید. سازمان های مسئول به دو دسته ای دولتی و غیر دولتی تقسیم می شود. در سازمان های مسئول دولتی امکان فعالیت پس از تایید نقشه محدوده و گرایش آن امکان پذیر است اما در سازمان های مسئول غیر دولتی می بایست علاوه بر نقشه محدوده و تعیین گرایش آن باید استاد مالکیت و تصرف محدوده توسط سازمان مسئول غیر دولتی به اثبات بررسی که این موضوع در مدیریت حقوقی دبیرخانه شورای هماهنگی بررسی و پس از تایید تمامی مراحل اعم از نقشه محدوده، گرایش و سازمان مسئول به شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادي ارسال خواهد شد. در صورت تایید نهایی در شورای هماهنگی، ابلاغ رسمی ایجاد منطقه ویژه اقتصادي انجام شده و پس از آن مناطق موظفند بر اساس قانون پس از اخذ مجوز از گمرک جمهوری اسلامی و استقرار آن در منطقه، فعالیت خود را آغاز نمایند.

از توضیحات کامل شما متشرکم، اگر ممکن است علت انتخاب منطقه اسلام آباد غرب به عنوان منطقه ویژه اقتصادي را بیان بفرمایید؟

همانطور که واقفید استان کرمانشاه با وسعت ۲۴۵۸ کیلومترمربع (۱/۴۹) درصد از مساحت کل کشور) به مرکز شهر کرمانشاه در میانه ضلع غربی کشور قرار گرفته و حدود ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارد. این استان دارای موقعیت ویژه جغرافیایی است که برای فعالیت مناطق ویژه اقتصادی استان مزایای زیادی در بر میگیرد که میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

- موقعیت جغرافیایی مناسب استان و قرار گرفتن در کربلادور شرق به غرب کشور بعنوان مسیر اصلی ترانزیت کالا به عراق و سایر کشورهای خاورمیانه

- فاصله مناسب با قطبهای اقتصادی کشور (تهران- تبریز- اهواز- اصفهان) با میانگین فاصله ۵۰۰ کیلومتر

- مرکزیت استان در منطقه غرب ایران و فاصله بسیار مناسب شهر کرمانشاه با مراکز چهار استان همچوار (ایلام، خرم آباد، همدان و سنندج) با میانگین کمتر از ۲۰۰ کیلومتر

- تصویب نقش فراملي کرمانشاه در سند خوابط ملی آمایش سرزمنی کشور

- همچواری با دو استان سلیمانیه و دیالی جمهوری عراق و وجود گمرک بین المللی خرسروی و مرز رسمی پرویزخان در همسایگی استان دیالی و بازارچه های شوشمنی و شیخ صله در همسایگی با استان سلیمانیه

- دسترسی مناسب به شهرهای بغداد و سلیمانیه از طریق مرز خرسروی به

آقای عنديليب میخواهتم در این مصاحبه دید خوانندگان را در مورد مناطق ویژه اقتصادي باز تر کنم، اصولاً مناطق ویژه اقتصادي به چه جایی اطلاق میشود و چه ویژگی هایی دارد؟

منطقه ویژه اقتصادي، منطقه ای جغرافیایی است که مقررات حقوقی حاکم بر آن معمولاً ساده تر و منعطف تر از مقررات حقوقی سایر نقاط زمین است. اهداف گوناگونی از تشکیل چنین مناطقی دنبال می شود که مهمترین آنها را می توان پشتیبانی از فعالیتهای اقتصادي و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فن آوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) دانست. پس از قانون برنامه اول (تبصره ۲۰) و برنامه دوم (بند "د" تبصره ۲۵) و مسکوت ماندن وضعیت مناطق ویژه، در برنامه های پنجماله بعدی با طی مسیری طولانی و سخت در بهمن ماه ۸۴ قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادي به صورت مجزا مورد تصویب قرار گرفت. مناطق ویژه اقتصادي با تدوین و تصویب آینین نامه اجرایی آن در هیئت وزیران و ابلاغ آن از سال ۱۳۸۶ از سوی گمرک

جمهوری اسلامی به گمرکات کشور بر اساس این قانون و آینین نامه اداره می شوند. در این راستا به منظور جلوگیری از صرف هزینه های کلان برای تهیه مطالعات توجیهی، دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادي روند مناسبی را برای بررسی منطقه ویژه اقتصادي جدید در پیش گرفته است. درخواست های ایجاد منطقه ویژه اقتصادي جدید از طریق نمایندگان مجلس، مقامات استانی و سایر سازمان ها به دبیرخانه شورای هماهنگی ارسال می شود. دبیرخانه پس از اخذ اطلاعات لازم از منطقه و جمع آوری مدارک و مستندات بر اساس اطلاعات و شاخص بندی هر منطقه نسبت به ایجاد آن تصمیم گیری می کند. شاخص ها به صورت کمی مورد ارزیابی قرار گرفته و بعد از تعیین و اعمال شاخص ها و ارزیابی مشیت، طرح ایجاد منطقه ویژه اقتصادي جدید به شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادي ارائه می شود. درخواست ایجاد منطقه ویژه اقتصادي جدید در کمیته تخصصی شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادي مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفته که در صورت تایید در شورای هماهنگی، لایحه ایجاد منطقه در هیئت دولت مطرح و پس از تصویب در هیئت دولت، لایحه جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود. این لایحه پس از جمع آوری نظرات و پیشنهادها و طی مراحل قانونی به تصویب نمایندگان ملت خواهد رسید و جهت اجرا به دولت ابلاغ می شود. طبق قانون، سه اصل مهم در ایجاد این مناطق باید رعایت شود که اول تعیین سازمان مسئول هر منطقه، دوم تعیین نقشه محدوده و سوم مشخص شدن گرایش یا فعالیت منطقه است که سازمان مسئول و نوع

KRCIMA

ساختمانی تزئینی، صنایع کانی غیرفلزی، صنایع پایین دست پتروشیمی و نفت، صنایع فلزی میتوان اشاره کرد. آموزش عالی، جذب توریسم، بازرگانی و تجارت و خدمات ابزارداری از دیگر زمینه های سرمایه گذاری در این منطقه است.

گفتنی است این منطقه از از سرمایه گذاران برای فعالیت در زمینه های مختلفی استقبال میکند که اگر بخواهم به صورت تیتر وار عنوان کنم میتوان موارد ذیل را بیان کرد:

- فعالیت های تولید صنعتی (تولید، پردازش و بسته بندی کالا و پرورش و تکثیر آبیزیان و سایر منابع دریایی):

- فعالیت های مربوط به صنایع نفت و گاز و پتروشیمی و صنایع بالادستی و پایین دستی؛

- فعالیت های بازرگانی (صادرات، صادرات مجدد، واردات، واردات مجدد، ترانزیت و حمل مجدد)؛

- فعالیت های خدمات بازرگانی (تأسیس آزادسازی های مختلف حمل و نقل هوایی، زمینی و دریایی کالا و مسافر و ...):

- فعالیت های مربوط به بانکداری برون مرزی و ارائه خدمات مختلف بیمه گری؛

- تاسیس موسسات حمل و نقل هوایی، زمینی، دریایی برای کالا و مسافر؛

- سرمایه گذاری در زمینه های فناوری اطلاعات و تکنولوژی های سطح بالا (High-Tech)؛

- ایجاد نمایشگاه های دائمی عرضه و توزیع کالاهای صنعتی و مصرفی؛

- مشارکت در ساخت و تکمیل امکانات زیربنایی و خدمات عمومی؛

- ساخت و یا تکمیل فرودگاه، بندرگاه، تاسیسات بندری مربوط به آن و سایر ترمینال های حمل و نقل مسافر و کالا

- ساخت نیروگاه های برق بر اساس روش های B.O.T و B.O.O.T و ...؛

- تاسیس کارخانجات آب شیرین کن و توسعه سیستم های آبرسانی؛

- ایجاد ابزارهای عمومی، سردهنگ و سایر موسسات بازرگانی؛

- ایجاد و تکمیل امکانات مخابرات و ارتباطات راه دور؛

منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب در چشم انداز آینده خود چه اهدافی را دنبال می کند؟

قبل از هرچیز باید یادآور باشم وجود چهار بازارچه مرزی، بازارچه بین المللی خرسروی به عنوان راه دوم جاده ابریشم، تزدیکی به بازارهای عراق و ترکیه، قرار داشتن در مسیر زائران کربلای معلی، واقع شدن در کریدور شمال غرب - جنوب غرب و شرق - غرب کشور بر اهداف وجودی این منطقه می افزاید اما به طور کلی اهداف و فلسفه شکل گیری این منطقه ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در غرب کشور در راستای استراتژی گسترش فعالیت های تولیدی صنعتی، بازرگانی و توریستی، به منظور باز کردن دریچه ای به جهان خارج برای تقویت فرآیند صنعتی شدن، جلب سرمایه های خارجی و بهره گیری از دانش فنی و تکنولوژی برتر صنعتی، ایجاد نزدیکی و پیوند با صنایع پیشرفته در دیگر کشورها، افزایش بی وقفه تولید صادراتی، راهیابی به بازارهای بین المللی از راه انجام مبادلات آزاد تجاری و سرانجام رشد صادرات کالاهای صنعتی و کسب درآمدهای ارزی بیشتر، استفاده حداکثر از امکانات و منابع بالقوه می باشد.

ایستگاهی لازم برای ایجاد زیرساخت های منطقه و راه اندازی آن فراهم شده؟

با توجه به وجود بستگاهی مهیا شده اعم از ابیان زمین، تهیه نقشه توپوگرافی، انجام مطالعات، تهیه نقشه های اجرایی، انجام آزمایشات

ترتیب با فاصله ۲۰۰ و ۱۶۰ کیلومتر

- دسترسی مناسب به شهرهای مذهبی کشور عراق (کربلا، نجف و ...) در خصوص اسلام آباد غرب نیز باید گفت این شهرستان با ۲۱۰۹ کیلومتر مربع مساحت (۸/۴ درصد مساحت استان دارای دو بخش مرکزی و حمیل بوده. مرکز این شهرستان شهر اسلام آباد غرب است و این شهرستان در جنوب استان قرار دارد برای محدوده منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب، منطقه ای به وسعت حدود ۱۵۰ هکتار در نظر گرفته و تملک شده است. ضمن اینکه برای توسعه های آتی منطقه تا ۸۰ هکتار در مجاورت اراضی فعلی، محدوده ای نیز مد نظر است. ما در استان کرمانشاه به دنبال حداقل استفاده از شرایط بازار عراق هستیم و در صددیم با بهره گیری از مزایای قانونی منطقه ویژه اقتصادی، پتانسیلهای بالقوه و بالفعل استان و اسلام آباد غرب و ظرفیت های مشترک هر ۲ منطقه، توسعه و آبادانی و تجارت در این منطقه را رونق داد و از ظرفیت های گسترده این قانون بهره مند شویم.

مکان یابی منطقه چگونه صورت گرفت؟

همانطور که می دانید مکان یابی درست یک منطقه از منظر در دسترس بودن، تزدیکی به بازارهای داخلی، منطقه ای و جهانی، امنیت جغرافیایی، دسترسی به آبراههای آزاد یا مزه های زمینی با کشورهای همسایه و وجود تاسیسات و شبکه حمل و نقل، بسیار اهمیت دارد و مطلوب بودن مکانی و موقعیت جغرافیایی از ضروری ترین عوامل برای ایجاد منطقه ویژه اقتصادی به شمار می رود. با در نظر گرفتن معیارهای همچون برتری در منابع طبیعی، صرفه جویی در هزینه نقل و انتقال و امنیت کامل و با توجه به مواردی که پیش از این در مورد ویژگی های استان کرمانشاه و همین طور موقعیت شهرستان اسلام آباد غرب در این استان گفته شد، مکان یابی مناسب این منطقه ویژه اقتصادی قابل توجیه است.

اراضی طرح از چه طریقی تأمین شده است؟

مساحت کل اراضی فعلی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب براساس استاد، ۱۴۵ هکتار میباشد. ۸۶ هکتار از اراضی زراعی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب، متعلق به سازمان همیاری شهرداری های استان کرمانشاه میباشد. ۱۷/۲ هکتار از اراضی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب، که جزء اراضی منابع ملی می باشد. حدود ۴۲ هکتار از اراضی زراعی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب، بنام استانداری میباشد.

وسعت اراضی منطقه چه میزان است؟

مساحت کل محدوده منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب ۸۶ هکتار میباشد که حدود ۱۵۰ هکتار آن ابیان و تملک گردیده و ۷۱۰ هکتار دیگر در مراحل طرح توسعه، تملک خواهد شد.

کاربریها در این منطقه چگونه تعریف شده است؟

خدمات ابزارداری، صنایع تبدیلی، بسته بندی، کانی غیرفلزی، فلزی و شیمیایی، دفاتر تجاری و اداری، مجتمع های نمایشگاهی (تخصصی و صادرات)، مجتمع آموزشی و پژوهشی و سایت توریستی تفریحی از جمله کاربری های تعریف شده در این منطقه هستند.

زمینه های سرمایه گذاری در منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب چیست؟

مطمئناً زمینه های مختلفی برای سرمایه گذاری در این منطقه وجود دارد. به عنوان مثال در بخش صنعت به مواردی همچون صنایع تبدیلی کشاورزی، صنایع غذایی، صنایع مربوط به مواد معدنی بالاخص سنگ های

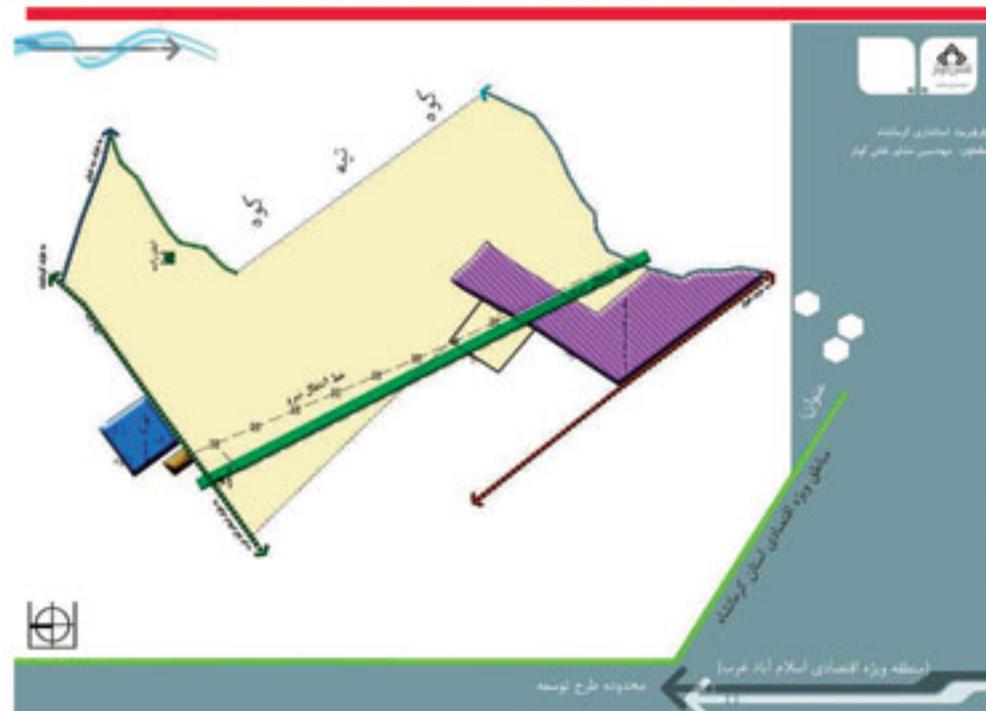

لطفاً درخصوص سهام داران منطقه ویژه اقتصادی توضیحاتی بفرمایید؟
سازمان همیاری شهرداری‌های استان، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه، شرکت توسعه عمران و آبادانی استان، شرکت جهان فولاد غرب، شرکت نازگل ماهیدشت کرمانشاه، شرکت کاشی کازه، شرکت پهارالاوه، شرکت روزین تاک، شرکت نان مایه زاگرس سهام داران این منطقه هستند.

شاهدیم که مناطق ویژه کشور رو به افزایش است، این افزایش ناشی از چیست؟ آیا همه استانها دارای استعداد و ویژگیهای لازم برای ایجاد منطقه هستند؟

مناطق آزاد تجاری - صنعتی از مزایای بیشتری نسبت به مناطق ویژه اقتصادی برخوردار بوده و ابعاد فعالیت‌های آنها نیز متعدد تر است. به گونه‌ای که این مناطق در همه حوزه‌های تولید، صادرات، صادرات مجدد، ترانزیت، گردشگری، تجارت و... قادر به فعالیت بوده و مجوزها و مشوق‌های لازم را دارا هستند. بنابراین در صورت داشتن بودجه کافی برای ایجاد سریع زیرساخت‌ها می‌توانند به سرعت رشد و توسعه یافته و باعث تحولات سریع اقتصادی شوند. مناطق ویژه اقتصادی از چنین تنوعی در فعالیت برخوردار نبوده و بسیاری از مشوق‌های مناطق آزاد همانند معافیت مالیاتی ۲۰ ساله را فاقد هستند. با این همه تجربه عینی مناطق ویژه اقتصادی موجود کشور نشان داده آن دسته از مناطق ویژه ای که بر مبنای مکان یابی درست انتخاب شده و تولید و صادرات آنها بر پایه مزیت‌های دقیق ملی و منطقه‌ای تعریف شده است سهم بسیار بالایی از تولید ناخالص ملی و نیز، صادرات کشور را به خود اختصاص داده اند. به عنوان مثال حجم تولیدات و صادرات سه منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، پتروشیمی و بندر امام خمینی (ره) و نیز صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس شوند. مزایای فوق به اضافه معاف بودن از سخت گیری‌های قانون کار انجیزه ای شده است برای کارخانجات سنتگین استان که آنان نیز متمامی به حضور و ارائه طرح در این منطقه ویژه اند. من حیث المجموع تاکنون ۶۰ شرکت بزرگ صنعتی در داخل و خارج استان کرمانشاه از منطقه ویژه اسلام آباد درخواست سهام کرده اند. نکته مهم دیگر، تصویب ایجاد کارخانجات استان متقاضی خرید سهام منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد شوند. مزایای فوق به اضافه معاف بودن از سخت گیری‌های قانون کار در کنار منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد این قابلیت را دارد که پای کشورهای صاحب تکنولوژی را به اسلام آباد باز کند. با احداث دانشگاه بین‌المللی هر کشوری می‌تواند فناوری خود را در این دانشگاه عرضه کرده و مدرک دانشگاه خود را به دانشجویان متقاضی تحصیل در آن بدهد که این مهم اثرات بسیار مهمی در شکوفایی علمی و صنعتی استان خواهد داشت. شکوفایی منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد باعث سرازیر شدن واحدهای صنعتی و تولیدی به غرب کشور خواهد بود و همین مسئله هم این قابلیت را دارد تا اسلام آباد را به "فرمانداری ویژه" تبدیل کند، امری که در آینده می‌تواند مقدمات تشکیل یک استان جدید را فراهم نماید.

برنامه زمان بندی ایجاد تأسیسات زیر بنایی و پیشرفت فیزیکی تا کنون چطور بوده؟
یک پروسه ۲ ساله برای ایجاد زیرساختها و راه اندازی فاز اول (فضای ۱۵۰ هکتاری) منطقه ویژه اقتصادی اسلام آبادغرب تعریف گردیده است.

اصولاً برای تکمیل زیرساختها چه زمانی پیش بینی شده است؟
برای راه اندازی کامل منطقه، پروسه ای ۵ ساله برآورد گردیده است.

KRCIMA

یعنی زمانی که مدیران ارشد فکر توسعه‌گرا داشته باشند، نظام اجتماعی و سیاسی دولت را زمینه‌ساز و خدمتگزار توسعه و ته عامل آن بداند و بالاخره زمانی که سرمایه‌گذاران و کارآفرینان از احترام در جامعه برخوردار باشند، آنگاه نمودهای عینی مهمی در جامعه قابل ملاحظه است. با یک زیربنای ذهنی و فکری مناسب پیشرفت و توسعه به جای یک اقتصاد راتی و دولتی، یک اقتصاد رقباتی وجود خواهد داشت که در آن استعدادها به جای چهت‌گیری برای کسب رات و امتیاز بیشتر در جهت افزایش بهره‌وری و تولید کالاها و خدمات بیشتر تلاش خواهد کرد و محصولات با کیفیت بهتر و قیمت‌های مناسب‌تر تولید می‌شود.

به نظر شما در حال حاضر مهم ترین چالش مناطق ویژه اقتصادی کشور چیست؟

عدم ظرفیت سازی قانونی مناسب برای مناطق ویژه به عنوان نقاط مولد و مراکز تولیدی و پیشانی صنعت تولید و تجارت در ایران از چالش‌های عمده مناطق ویژه اقتصادی در کشور است ساختارهای متفاوت این مناطق در بخش تولی گری و بازبینی و بازنگری قوانین موجود و اصلاح و ترمیم قوانین از طریق ارائه لواجع دولت و طرح در مجلس شورای اسلامی بویژه تامین زیرساخت‌ها و روان سازی جریان سرمایه گذاری از دیگر چالش‌های مناطق ویژه است عدم حمایت بانکها از سرمایه گذاران- کمبود نقدینگی برای اجرای پروژه‌ها- منابع انسانی و وجود معارضین در بخش زمین از جمله چالش‌های موجود است.

فکر میکنید راه حل برون رفتن از این مشکلات چیست؟

مانع از برداشتها و تفاسیر قوانین و اینکه قوانین بصورتی صریح و گویا تفسیر و از مجاری رسمی به کلیه دستگاههای اجرائی ابلاغ گردد میتواند بخشی از مشکلات موجود را حل و فصل نماید. ورود دولت در ایجاد زیرساختهای مناطق ویژه اقتصادی و گنجانیدن مبحث تامین اعتبار مناطق ویژه اقتصادی در بودجه‌های سنتوای و خاص بمنویکه بسان مناطق آزاد، از ردیف اعتباری ملی و دولتی، برخوردار گرددند نیز موثر خواهد بود. همچنین تسريع مزايا، مشوقها و قابلیتهای قانونی مناطق آزاد به مناطق ویژه اقتصادی بخصوص در بحث معافیتها، خرده فروشی، گذرنامه و اقامت، توسعه گردشگری و... از دیگر راه کارهای خروج از مشکلات است.

در حال توسعه موقعی نظیر هند و چین که توانسته اند در دهه‌های اخیر سهم مهمی از صادرات و تجارت جهانی را به خود اختصاص دهند هر کدام ده‌ها منطقه ویژه اقتصادی تاسیس کرده و به تدریج بسترها لازم برای بیوند اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی را فراهم آورده اند و در چند سال گذشته این گونه عنوان شده بود که منطقه ویژه اقتصادی از این پس در کشور ایجاد نخواهد شد، اما ما شاهد ایجاد این مناطق در برخی از نقاط کشور هستیم که با توجه به اولویت استان کرمانشاه نسبت به مناطق دیگر کشورمان، امیدواریم دولت به این استان توجه ویژه داشته باشد.

ما از مستولان می‌خواهیم با جدی گرفتن مطالبات عمومی جامعه، زمینه رضایت آن‌ها را فراهم کنند و با بهره‌گیری از تجربه دیگر مناطق ویژه کشورمان به توسعه منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب بیش از پیش توجه داشته باشند.

جایگاه منطقه متبوع خود را در میان سایر مناطق ویژه اقتصادی کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

وجود ظرفیت‌های اقتصادی و نیاز به صادرات، برخورداری منطقه ویژه اقتصادی از یک مزیت نسبی در استان متبوع و نیز استفاده و برخورداری محدوده منطقه از زیرساخت‌های اقتصادی همچون آب، برق، مخابرات، راه، انرژی و نیروی انسانی به عنوان پیش شرط‌های لازم مطرح هستند. اما نکته اصلی اینجاست که منطقه ویژه‌ای فعال، پویا و هدفمند پیش خواهد رفت که از سازمان مستول توانمندی برخوردار باشد و به عنوان پروژه اصلی استان در آمده و طرحی ملی تلقی شود. با توجه به اینکه مناطق ویژه به منظور پشتیبانی از تولیدات داخلی و توسعه صادرات غیر نفتی و ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه‌ای، پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی، انتقال فناوری، ایجاد اشتغال مولد، برقراری ارتباط تجارت بین‌المللی، جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی و توسعه و تامین زیرساخت شکل گرفته است. این منطقه جز مناطق ویژه برتر کشور از نظر جذب سرمایه گذاری، ایجاد اشتغال، صادرات غیر نفتی و تولید می‌باشد.

تنگناها و مشکلات جنابعالی در مقام مدیریت منطقه برای توسعه چیست؟

چنانچه مبانی فکری و ذهنی جامعه برای پیشرفت اقتصادی درست باشد

گفتگو

تولیدی در منطقه ویژه نیازمند شرایطی است که ما به عنوان سازمان مسؤول موظف به تامین آن هستیم و با نگاه ویژه ای که این مجموعه برای فراهم کردن هر چه بهتر زیرساخت ها برای سرمایه گذاران داشته، انشاء... موفق شویم مشکلات و موانع اصلی که بسیاری از تولیدکنندگان و سرمایه گذاران با آن روبرو هستند را برطرف کنیم و امروزه شرایط حاکم بر تجارت و قوانین مترب بر آن می تواند یک کشور را به توسعه برساند یا بر عکس، باعث شود که عرصه رقابت اقتصادی را به دیگران واگذار کند. خطرپذیری بالای ورود به فعالیت های تجاری تنها به نتیجه کار محدود نمی شود و گاه قوانین و کاغذ بازی های ورود به عرصه تجارت، از مهم ترین دلایل عقب نشینی متقاضیان این حرفه است. امید است در سال جدید با توسعه و تکمیل منطقه در راستای حماسه اقتصادی گامی موثر برداریم.

در پایان با تشکر از حسن توجه شما خواهشمندم اگر تعاملی به گفتن مطلبی دارید که من نپرسیدم، عنوان بفرمایید.

با عنایت به بررسی های صورت گرفته این طور می توان تیجه گیری کرد که ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در منطقه پیشنهادی از جهات متعدد مناسب و توجیه پذیر است.

مزایای خاص شهرستان در بخش های کشاورزی و صنعت، قرار گیری در نزدیکی مرز کشور عراق و برخورداری از زیرساخت های نسبتاً مناسب توسعه یافته، به علاوه قرار گرفتن در مسیر ترانزیت کالا به عراق، برخورداری از جاده ترانزیت و نزدیکی به فرودگاه اشرفی کرمانشاه می تواند از مزیت های این شهرستان به شمار رود. به امید پیشرفت هر چه بیشتر این منطقه و تبدیل آن به قطب بزرگ اقتصادی در غرب کشور.

از فرصتی که در اختیار اتاق کرمانشاه گذاشته اید متشکرم.
من هم تشکر میکنم.

سازمان های ذیربسط با مناطق ویژه اقتصادی کدامند؟

مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور، هیئت دولت، مجلس شورای اسلامی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور خارجه، اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران، شرکت توسعه سرمایه گذاری مناطق آزاد، شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور، باشگاه تحقیق و توسعه کشور و دانشگاه های بین المللی به نوعی با این مناطق در ارتباطند.

اصولاً نقش اتاق های بازرگانی در این بین برای توسعه و رونق این مناطق چیست؟

در جهان امروز، تغییرات مداوم و بنیادی در همه عرصه ها از جمله بازارها در جریان است که رقابت را بسیار متلاطم و پیچیده می سازد. این تغییر و تحولات خواه و ناخواه تأثیری بر حیات جوامع و سازمانهای انسانی باقی گذاشته و نیازمند اداره و بهره برداری مناسب به شیوه علمی و تجربی هستند. استان کرمانشاه به جهت مجاورت با بازار پر جمعیت و قابل نفوذ کشورهای آسیای غربی، دارای پتانسیل های فراوارنی است و اتاق بازرگانی به عنوان نماینده بخش خصوصی میتواند نقش بسزایی در توسعه فعالیت های اقتصادی از طریق ایجاد ظرفیت های جدید و ارتباط با کشورهای مختلف و دعوت از هیئت های تجاری بازارهای هدف داشته باشد.

آقای عندليب با توجه به شعار امسال "حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی" آبا برنامه ای برای منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب در نظر دارید؟

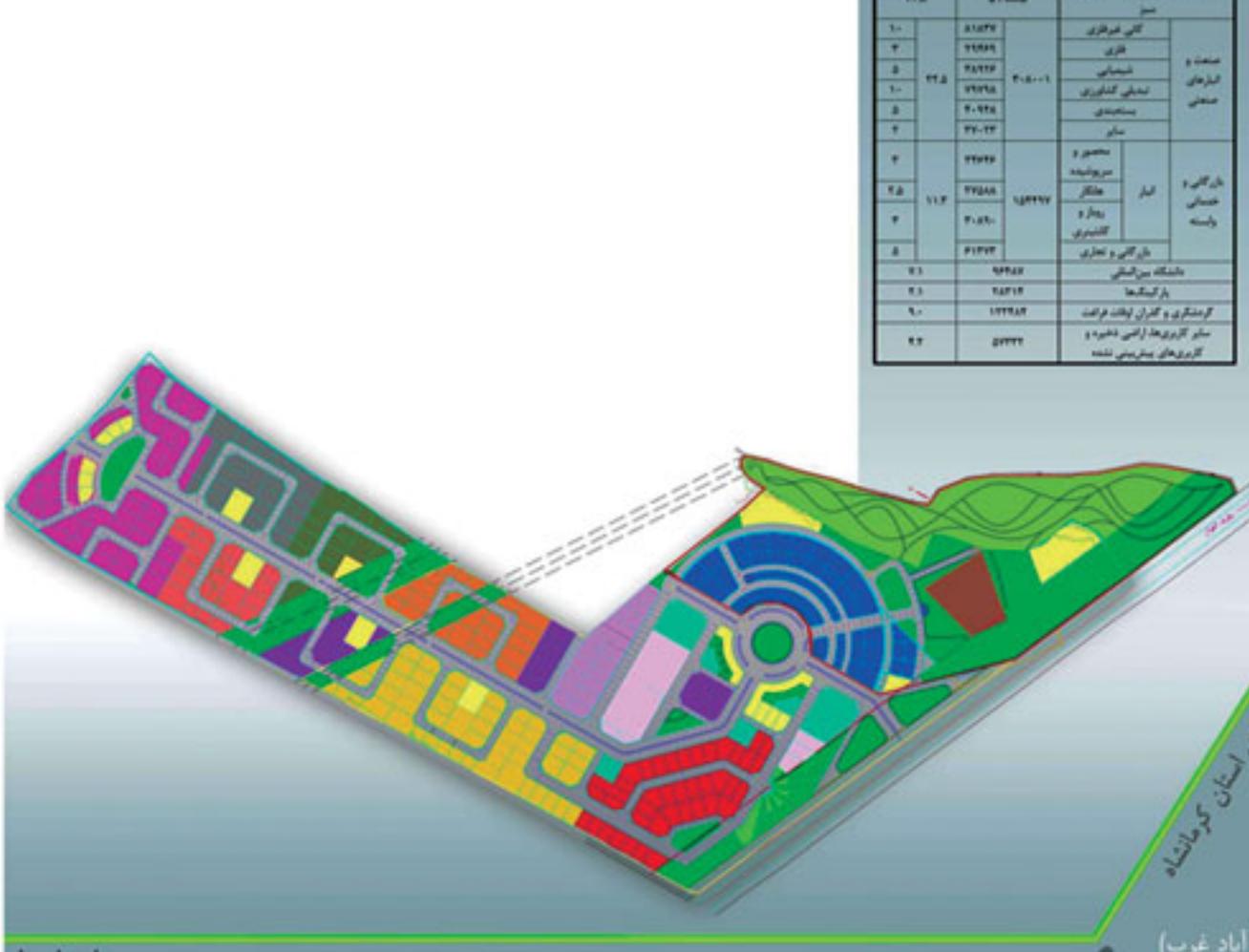
اکثر پروژه های انجام شده در منطقه ویژه اقتصادی اسلام آباد غرب در حوزه زیرساختها است. امسال با توجه به نامگذاری سال از سوی مقام معظم رهبری و با توجه به اینکه افتتاح هر طرح و کارخانه یا شرکت

۴۸ KRC CIMA

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه/شمال غرب / سال نهم، ۱۳۹۷

جدول نهایی سطوح کلری های پیشنهادی برای:		
فرآمد	و سطح انتشاری:	کلری:
۰	۱۵۲۰۰	جهان
۱۰	۲۱۰۰۰	شبكه مدار و سطحی های مدار و ملکی
۲۰	۳۱۰۰۰	جزیره
۳۰	۴۱۰۰۰	شبكه
۴۰	۵۱۰۰۰	شبكه کلکلری
۵۰	۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۰	۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۰	۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۰	۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۰	۱۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۰۰	۱۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۱۰	۱۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۲۰	۱۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۳۰	۱۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۴۰	۱۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۵۰	۱۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۶۰	۱۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۷۰	۱۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۸۰	۱۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۱۹۰	۲۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۰۰	۲۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۱۰	۲۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۲۰	۲۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۳۰	۲۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۴۰	۲۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۵۰	۲۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۶۰	۲۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۷۰	۲۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۸۰	۲۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۲۹۰	۳۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۰۰	۳۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۱۰	۳۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۲۰	۳۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۳۰	۳۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۴۰	۳۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۵۰	۳۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۶۰	۳۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۷۰	۳۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۸۰	۳۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۳۹۰	۴۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۰۰	۴۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۱۰	۴۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۲۰	۴۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۳۰	۴۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۴۰	۴۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۵۰	۴۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۶۰	۴۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۷۰	۴۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۸۰	۴۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۴۹۰	۵۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۰۰	۵۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۱۰	۵۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۲۰	۵۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۳۰	۵۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۴۰	۵۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۵۰	۵۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۶۰	۵۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۷۰	۵۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۸۰	۵۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۵۹۰	۶۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۰۰	۶۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۱۰	۶۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۲۰	۶۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۳۰	۶۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۴۰	۶۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۵۰	۶۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۶۰	۶۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۷۰	۶۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۸۰	۶۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۶۹۰	۷۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۰۰	۷۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۱۰	۷۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۲۰	۷۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۳۰	۷۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۴۰	۷۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۵۰	۷۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۶۰	۷۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۷۰	۷۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۸۰	۷۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۷۹۰	۸۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۰۰	۸۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۱۰	۸۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۲۰	۸۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۳۰	۸۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۴۰	۸۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۵۰	۸۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۶۰	۸۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۷۰	۸۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۸۰	۸۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۸۹۰	۹۰۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۰۰	۹۱۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۱۰	۹۲۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۲۰	۹۳۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۳۰	۹۴۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۴۰	۹۵۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۵۰	۹۶۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۶۰	۹۷۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۷۰	۹۸۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۸۰	۹۹۱۰۰۰	پیشنهادی
۹۹۰	۱۰۰۱۰۰۰	پیشنهادی

گفت و گوی برایان استودون و هوارد وین با جیمز توبین توبین: کینزی‌های جدید کینزی نیستند

جیمز توبین به سال ۱۹۱۸ در چمپین الینویز به دنیا آمد. او مدارک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتراخود را به ترتیب در سال‌های ۱۹۳۹، ۱۹۴۰ و ۱۹۴۷ از دانشگاه هاروارد کسب کرد و تدریس را در همین دانشگاه از سال ۱۹۴۶ آغاز کرد. در سال ۱۹۵۰ به دانشگاه بیل رفت و تازمان مرگش در سال ۲۰۰۲، کرسی استادی این دانشگاه را حفظ کرد.

برای یک سال و نیم از سال ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۲ به واشنگتن رفت و عضو شورای مشاوران اقتصادی رئیس جمهوری کنندی شد و در سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۷ نیز به موسسه مطالعات توسعه دانشگاه نایروبی در کنیا رفت.

جیمز توبین یکی از برجسته‌ترین اقتصاددانان کیnezی است. او یکی از طرفداران پر و پا قرض سیاست‌های تثبیتی کیnezی بود و در صفر اول منتظران پول‌گرایان و کلاسیک‌های جدید بود. او نوآوری‌های مهمی در تئوری اقتصاد کلان و اقتصاد پولی داشته است ضمن آنکه کارهای مهمی

نیز در ارتباط با نوسانات ادواری و رشد اقتصادی انجام داده است. توبین در سال ۱۹۸۱ «برای تحلیل بازارهای مالی و ارتباط آنها با تصمیمات خرج کرد، اشتغال، تولید و قیمت‌ها» موفق به دریافت جایزه نوبل اقتصاد شد. مصاحبه ذیل را برایان استودون و هوارد وین در دهه ۱۹۹۰ با جیمز توبین به عنوان یک کیnezی ارتدوکس انجام داده‌اند.

ترجمه: یویا جبل عاملی / انجارت فردا

شما زمانی تحصیل اقتصاد را آغاز کردید که نظریه عمومی منتشر شد. به راستی چه چیزی در اقتصاد برای شما جذاب بود؟

کیnez آنچنان شکایتی در مورد تخصیص منابع که از طریق بازار به کار گرفته شده بودند، نداشت، بلکه از آن قسمتی شکایت داشت که به کار گرفته نشده بودند.

تنهای ۱۲ سال نیاز بود تا نظریه عمومی قلب و ذهن اکثریت اقتصاددانان را از آن خود کند چرا نظرات کیnez این قدر سریع گسترش یافت؟

خب به خاطر اینکه به نظر می‌آمد این کتاب راه حل رکود بزرگ را می‌داند. دلواپسی زیادی در بسیاری از کشورها وجود داشت که پس از جنگ جهانی دوم، شرایط رکودی مانند قبل جنگ شود. عقاید کیnez به نظر راه مناسبی برای جلوگیری از این مساله بود. به ایالات متحده نگاه کنید؛ حتی پیش از دخالت ما در جنگ، هزینه بسیج عمومی تأثیر بسزایی روی تولید ناخالص ملی و اشتغال داشت. این یک شاهد زنده از درستی نظرات کیnez بود.

شما یکی از شناخته شده‌ترین اقتصاددانان کیnezی هستید. آیا با این لقب کیnez بودن کنار آمده‌اید و اصولاً کیnez بودن برای شما چه معنایی دارد؟

اگر مثلاً ۲۵ سال پیش این را از من می‌پرسیدید می‌گفتم من هیچ لقبی را دوست ندارم و فقط اقتصاددانی هستم که روی مشکلات مختلفی که به آنها علاقه دارم کار می‌کنم، از مشکلات اقتصاد کلان تا سیاست‌های پولی - مالی و ... به نظرم همه همکاران نیز در این مورد با من موافق بودند. به علاوه آنکه بیشتر کاری که من انجام داده بودم ترمیم عقاید کیnez بوده به خصوص در مورد پایه‌های خردی. در واقع اولین مقاله‌ای که من نوشت (در سال ۱۹۴۱)، مقاله خدکیnez بود در مورد رابطه دستمزدهای پولی و اشتغال. بنابراین در آن زمان من تمایل نداشتم که لقبی داشته باشم یا روی کسی لقبی بگذارم و نظرم این بود که بگذارید کارمان را بکنیم. اما بعد از دوره ضد انقلاب پولی، وقتی مکاتب و القاب رایج شد، من مطمئناً احساس غرور می‌کردم که به عنوان یک کیnez معروف شده‌ام [می‌خندد].

پیشنهادهای اصلی کیnezی‌ها برای اقتصاد چیست؟
برای پاسخ به این سوال باید گفت دو رژیم مختلف اقتصادی وجود دارد.

در واقع دو مساله اساسی موجب شد تا من جذب اقتصاد شوم. اول آنکه موضوع علم اقتصاد، نجات جهان است و دیگر آنکه این علم مساله‌های فکری را مطرح می‌کند که حل آنها بسی شیرین است. البته من در آن زمان بسیار نگران رکود بزرگ بودم و می‌پنداشتم مشکلات اقتصادی ما ریشه تمامی مشکلات دیگر در جامعه و سیاست ماست و از همین روی، این هم دلیل دیگری بود که من به اقتصاد جذب شوم.

نظریه عمومی کتاب بسیار سختی است و منعکس‌کننده کشمکش کیnez با عقاید و افکار گذشته است. نخستین برداشت شما از این کتاب چه بود؟

از نظر من کتاب سختی نبود. من ۱۹ سالم بود که یکی از استادانم که یک سالی در انگلستان زندگی کرده بود پیشنهاد داد برای کار تحقیق، تنها این کتاب جدید را بخوانم. من آن را خواندم و ابدأ احساس نکردم سخت است. اما نکته جالب توجهی که این کتاب آن هم برای یک جوان ۱۹ ساله داشت آن بود که نویسنده، انقلابی روشنفکرانه به راه انداخته بود، به شکلی که عقاید کهنه گذشته را واژگون می‌کرد و مدعی بود برای مشکلات اصلی که من و هم‌ناسلان من داشتیم، راه چاره‌ای دارد.

اسکیدلسکی (۱۹۹۲) در زندگینامه کیnez می‌نویسد: «اگرچه طبع کیnez رادیکال و تندروانه بود اما هدفش محافظه‌کارانه بود.» کیnez چگونه این دو نیروی متضاد را همسو می‌کرد؟

من فکر می‌کنم آنچه اسکیدلسکی می‌گوید، کاملاً صحیح است. شما می‌توانید نظرات و اصلاحاتی را که کیnez پیشنهاد می‌داد با آنچه طرفداران مارکس و یا اسپنگلر در مورد فروپاشی غرب می‌گفتند، مقایسه کنید. آنان سخن از مرگ سرمایه‌داری می‌رانند و معتقد بودند سرمایه‌داری موفق اقتصاد نیست بلکه مشکل روشنی است که تقاضای کل کنترل می‌شود.

برنامه‌ریزی متمرکز موجب تقویت این شق دوم شده است. گمان من این است که این ابهام‌ها موجب تفاسیر متفاوت شده است. به هر حال، برخی در پی آن هستند که از کیز موضع کاملاً رادیکال و تندروانه‌تری را نسبت به آنچه خودش می‌گفت، در مورد نهادهای سیاسی و اجتماعی استخراج کنند. این افراد فکر می‌کنند میراثداران حقیقی کیز هستند. اما به نظر من، باید پذیرفت که قسمت اصلی و هسته مرکزی کتاب، همان شق اول است، یعنی همانی که هیکس استخراج می‌کند. همان چیزی که اکنون ۵۰ سال است به عنوان اقتصاد کلان تئوریزه شده و درس داده می‌شود و روی سیاست‌های اقتصادی تأثیر گذاشته است.

آیا شما فکر می‌کنید با وجود انتقادهایی که از مدل IS-LM توسط افرادی مانند رابینسون، کلاور و لیان‌هافورد می‌شود، تدریس این مدل، همچنان برای فهم دانشجویان کارشناسی از اقتصاد کلان مهم است؟

بله، من فکر می‌کنم مدل IS-LM اولین ابزار سودمند برای درک و تفسیر مشکلات و سیاست‌های اقتصادی است و شاید مفیدترین ابزاری باشد که شما در ابتدا به آن نیاز دارید. البته این به معنای آن نیست که ابزارهای دیگر سودمند نیستند و یا این ابزار کافی است. من فکر نمی‌کنم که خود کیز یا هیکس هم معتقد بودند که IS-LM کافی است. اما با این مدل می‌توان آغاز کرد و در بیشتر اوقات این ابزار درست کار می‌کنند.

قبول دارید که بسیاری از تغییرات نظری که در دهه ۱۹۷۰ توسط افرادی مانند لوکاس روی داد، نتیجه گریزناپذیر نواقصی بود که در مدل کیز وجود داشت؟

نه، من قبول ندارم، البته باور دارم، مدلی که از نظر انتظارات سازگاری داشته باشد بسیار سودمند است و این برای هر مدل تعادلی بد است که افراد همواره انتظارات اشتباہی نسبت به متغیرها داشته باشند و انتظارات آنان متفاوت از پارامترهای باشد که مدل ایجاد می‌کند. اما من فکر می‌کنم مدل راه حل‌های پویا بیش از اندازه بر این امر تأکید دارد.

شما فکر می‌کنید، چقدر مهم است که اقتصاد کلان دارای پایه‌های نظری انتخاب نئوکلاسیکی باشد؟

خب من فکر می‌کنم خیلی مهم است که روابط رفتاری مدل اقتصاد کلان با وجود نظری انتخاب تضاد نداشته باشد، و در واقع اصل بر آن است که اینها با هم سازگار باشند. با این وجود من فکر می‌کنم تفسیر افراطی از «پایه‌های خردی» از نظر متدولوژی اشتباہ است و موجب بیرونی‌های زیادی شده است. منظور من الزامات سختی است که در مورد پیشنهادهای رفتاری عاملان برای تولید معادلات رفتاری اقتصاد کلان تعریف می‌شود. این قربانی کردن ماهیت اصلی اقتصاد کلان است. فرض کنید شما انواع مختلفی از عاملان را داشته باشید که همگی در حال بیشینه‌سازی منفعت خود هستند. این جمع کل که به شکل یک معادله رفتاری است اهمیت دارد و ما آن را در مدل کلان نیاز داریم. این «کل» لزوماً از راه حل هر یک از عاملان به دست نمی‌آید. من تأکید دارم که این روش به بیرونی می‌رود و راه کاملاً اشتباہی برای اقتصاد کلان است و در تضاد با آن چیزی است که تا به حال اقتصاد کلان به دست آورده است.

در دهه ۱۹۶۰، شما بحث پرحرارتی را با فریدمن داشتید؛ وی در آن

گاهی اوقات، اقتصاد در شرایط کلاسیکی است که در آن بازارها تسویه می‌شوند (یعنی تقاضا برابر عرضه است) و اقتصاد این توانایی را دارد که تولید را تا سطح محدودیت‌های عرضه پیش ببرد. شما بیشتر از این نمی‌توانید تولید کنید زیرا منابع بیکار ندارید (این وضعیت خیلی حدی و افراطی است و من برای سادگی آن را مثال اورده‌ام). بنابراین محدودیت تولید ظرفیت است. محدودیت ظرفیت موجب می‌شود ساختار قیمت و درآمد تقاضا و عرضه را در آن سطوح قیمتی برابر کند. اما در اقتصادی دیگر که تحت شرایط کیزی است، محدودیت تولید واقعی، مخارج تقاضای کل است. تولید بیشتر زمانی رخ می‌دهد که تقاضای کل واقعی افزون شود و نهاده‌ها برای این تولید بیشتر در سطوحی از بازدهی واقعی به کار گرفته می‌شوند که از بهره‌وری آنان بالاتر نیست. این شرایط نه همیشه اما خیلی از زمان‌ها رخ می‌دهد و سیاست‌های افزایش تقاضا می‌تواند بهبود اجتماعی را به وجود آورد. من فکر می‌کنم این دیدی متمایز است. در حالی که نظریه پردازان ادوار تجاری واقعی (مانند اد پرسکات) و اقتصاددانان کلاسیک جدید (مانند رابرت بارو) تنها محدودیت عرضه را می‌بینند و طبیعی است که در این نگاه تکراری می‌نوسانات ادواری، نوسانات در تمایلات داوطلبانه برای کار کردن تعبیر شود.

آیا فکر می‌کنید اگر کیز هنوز در سال ۱۹۶۹ زنده بود که در آن موقع ۸۶ سال می‌توانست داشته باشد، جایزه نوبل اقتصاد را می‌برد؟

خیلی محتمل بود. من که به او رای می‌دادم. کیز در مقابل تین برگن و فریش بی‌تردید بالاتر بود. نوبل برای «علم» اقتصاد است. بدین معنا که نوبلیست می‌باشد نوادری‌های مشخص مانند آنچه در سایر علوم طبیعی رخ می‌دهد انجام داده باشد. از این روی جان مینارد کیز می‌توانست اولین نوبل را بگیرد.

احساس شما راجع به دریافت نوبل سال ۱۹۸۱ چیست؟ شما خودتان فکر می‌کنید مهم‌ترین کاری که در اقتصاد کلان انجام دادید چه بود؟

من هرگز فکر نمی‌کردم نوبل را بگیرم. علاوه‌ی من تقویت اقتصاد کلان و تلفیق نئوکلاسیکی با عمومی کردن مدل‌های پولی و توجه به تنوع دارایی ها در نظریه پورتفوی و آثار آن بر اقتصاد کلان بود.

شما دلیل تفسیرهای متضاد از تئوری عمومی را در چه می‌دانید؟

خب من فکر می‌کنم یک دلیل ایهامی است که در بخش‌هایی وجود دارد و از آن سو سرنخ‌هایی در کتاب هست که می‌تواند بیامهای مختلفی داشته باشد. از یک سو در کتاب، افراد می‌توانند از ابعاد مختلف به دنیای خویش نگاه کنند و نظریه عمومی برای آنان نوعی مدل تعادل عمومی است که در آن تولید، استغال و نرخ‌های بهره آن هم در همان دو رژیمی که من گفتم، تعیین می‌شود؛ و این کاری است که هیکس در مقاله مشهورش انجام داده است. از سوی دیگر، ما فصل ۱۲ را داریم که در مورد انتظارات بلندمدت است و بیان می‌کند که شاید اصولاً تابع سرمایه‌گذاری وجود نداشته باشد. در حالی که در مدل تعادل عمومی هیکس، تابع سرمایه‌گذاری وجود دارد. این شق دوم روی انتظارات و خوی حیوانی تأکید می‌کند و از این رو مدل متفاوتی از کیز ارائه می‌دهد. خود کیز با دفاع البته کم‌مقش از اجتماعی کردن سرمایه‌گذاری و تردیدش در مورد آنکه سرمایه‌گذاری به اندازه کافی نمی‌تواند با سیاست‌های مالی و پولی تثبیت شود و البته احساسش در مورد نیاز به

